

NOVICE ITR: Trajnostno kmetijstvo in GSO

3.11.2009

Industrijska živinoreja vpliva na segrevanje podnebja

Lord Stern je napisal enega izmed najbolj vplivnih poročil o podnebnih spremembah in opozoril na učinek prireje mesa na izpuste toplogrednih plinov (TGP). Mednje sodi tudi metan, ki ga proizvajajo živali ob prebavljanju hrane.

Proizvajalci metana

Jedilnik, ki vsebuje veliko mesa, ima za posledico več izpustov TGP kot pa vegetarijanski jedilnik, pravi Lord Stern. Avtor poročila o stroških podnebnih sprememb (*2006 Stern Review into the cost of climate change*) je opozoril na ogromen pritisk prireje mesa na svetovne naravne vire in povedal, da se ljudje vse bolj zavedajo nujnosti "nizkoogljične potrošnje". Za BBC je povedal, da je pomembno zniževati toplogredne pline na vseh področjih, še posebej pa na področjih, kot so elektrika, transport in prehrana.

V poročilu iz leta 2006 je Organizacija za prehrano in kmetijstvo pri ZN (FAO) zaključila, da **svetovna živinoreja proizvede 18% vseh toplogrednih plinov na svetu** – v primerjavi z vsemi vozili, vlaki, letali in ladjami, ki proizvedejo 13% vseh toplogrednih plinov.

Riganje

Izpusti toplogrednih plinov, povezani s porabo mesa, imajo več komponent. Največja od teh je sprememba namembnosti zemlje – izsekavanje gozdov za pašnike ali za pridelavo soje za živalsko krmo. Drugi elementi, ki vplivajo na izpuste, pa vključujejo rejo in klanje živine, transport, hlajenje ter pripravo mesa. Tu je tudi dušikov oksid, toplogredni plin v gnoju živali, in metan, drugi toplogredni plin v njihovih prebavnih vetrovih. Metan ima veliko večji toplogredni učinek kot pa ogljikov dioksid.

Emisije metana so pri kravah veliko večje kot pri drugih živalih. Vendar odgovor na to ni enostavno zmanjšati porabo mesa, pravijo znanstveniki. Za začetek je težava v tem, da veliko krav, ki proizvajajo metan, ne redijo za zakol in porabo, opozarja Elaine Matthews, strokovnjakinja za metan pri Nasinem inštitutu za vesoljske študije Goddard. V ne-zahodnih deželah te živali pogosto redijo za drugačno rabo, npr. kot delovne živali, in te krave so veliko številčnejše kot pa večje molzne vrste, ki jih redijo v Severni Ameriki in Evropi.

Podvojitev prireje mesa

Ga. Matthews dodaja, da je količina proizvedenega metana odvisna tudi od vrste krme. Krave, ki jedo žita, proizvedejo manj metana kot pa krave na paši, dodaja ga. Matthews. Metan pa ni najpomembnejše, na kar je potrebno misliti v zvezi z živinorejo, pravijo Friends of the Earth - bolj pomembna je intenzivnost reje. Po mnenju te okoljevarstvene organizacije je metan iz živinoreje odgovoren za pribl. 6% izpustov TGP, z dodatnimi 6% izpusta CO₂ zaradi izsekavanja gozdov za pašnike in pridelavo soje za krmo.

Na ITR dodajamo, da je očitno potrebno učinke kmetijskih sistemov vrednotiti celovito: čeprav so v ekološkem kmetijstvu krave več na paši oziroma uživajo več trave ali sena, to še zdaleč ne pomeni, da je ekomleko ali mleko z ekstenzivnih kmetij z vidika izpustov TGP slabše kot tisto iz intenzivne živinoreje!

Jasno je tudi, da ljudje jedo čedalje več mesa in mlečnih izdelkov. Svetovna prireja mesa naj bi se podvojila z 229 milijonov ton v letih 1999/2001 na 465 milijonov ton v letu 2050, prireja mleka pa naj bi se dvignila s 580 na 1043 milijonov ton.

Celoten članek je (v angleščini) objavljen na spletni strani BBC NEWS:

http://newsvote.bbc.co.uk/mpapps/pagetools/print/news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/magazine/8329612.stm?ad=1

Številke bi morda lahko bile še višje

V članku, ki ga je pred par dnevi objavil Worldwatch Institute, dva raziskovalca poročata o rezultatih nove študije, ki govori celo o 51% prispevku živinoreje k izpustom TGP, namesto že potrjenih 18%. Čeprav bo to študijo treba še preveriti, pa gotovo krepi opozorila, da se bomo morali v povezavi s podnebnimi spremembami čim prej soočiti tudi s problemom (industrijske) živinoreje.